

PATRIOTES I PATRIOTERS

Pàtria, nació, Estat; patriotisme, patrioterisme; nacionalisme llibertari, nacionalisme defensiu, nacionalisme imperialista, etc. Conceptes prou escatits perquè calgui definir-los de nou. Amb tot, mireu: si sou honestament patriota, això és, patriota bretó, o escocès, o ucraïnès, sereu acusat pels falsos «universalistes», això és, per aquells qui per damunt els drets de la pàtria posen els de l'Estat, de «patrioters». En nom d'una «unitat» estatal superior acusen els patriotes concrets d'exacerbar el sentiment i la idea de pàtria, generosos, que ells voldrien substituir pel sentiment i per la idea d'Estat, abstractes.

I fet i fet, no són pas la pàtria irlandesa, ni la pàtria bretona, ni la pàtria ucraïnesa, les que, segons alguns, afavoreixen el nacionalisme imperialista i agressiu, característica dels Estats supernacionals. En nom de la seguretat de les seves fronteres, l'Estat francès protegeix totes les manifestacions del patriotisme ultrancer i militarista; en nom de la teoria de la unitat de l'Imperi, Anglaterra extrema la seva duresa; en nom del panasiatisme, el Japó amenaça el món amb una nova guerra; en nom de la superpoblació, Itàlia posa el coturn guerrer als seus personatges bufats i tibats; en nom de la revenja, Alemanya crema d'ardor patriotera i els seus governants afavoreixen les manifestacions antipacifistes. Àdhuc en nom de l'Espanya nova hi ha qui projecta aliances i col·laboracions absurdes.

No són, però, les pàtries: són els Estats. Les pàtries són l'únic llevat de la pau que hi ha avui a Europa. Les pàtries immediates, entengueu bé, les petites nobles comunitats. Són elles tan geloses de llur llibertat com necessitades de solidaritat universal, les més aptes a comprendre la valor de la pau i les més decidides a negar-se a pertorbar-la. Només la pàtria natural sotmesa anys i segles a un Estat arrogant ha sofert prou per a estimar en les altres la seva dolor pròpia. Només ella ha sacrificat, en guerres hecatòmiques, milers d'homes per a una causa abstracta que no era la de la defensa de la seva individualitat amenaçada.

El patriotisme dels pobles irredempts d'avui, oposat al patrioterisme dels defensors d'estatismes o formes de govern centralistes, és la fermaça més segura d'una futura comunitat internacional.

Els patriotes tenen una idea molt més generosa de la comunitat peninsular que els autonomistes teòrics estranys al sentiment de Pàtria. L'Europa futura serà una solidaritat de pàtries obertes i no un ajustament d'Estats amb muralla i catapultes.

Ací i allà el patriotisme genèric, honest i pacifista, s'oposa al patrioterisme compost i abstracte, encara que s'anomeni república.

[*La Publicitat*, 9-X-1932]